

A Zene Világnapja, 2011. október 1.

Örömmel készülünk mindig egy-egy jubileumra, egy születésnap megemlékezésre. Nekünk magyaroknak szerencsére elég gyakran van alkalomunk emlékezni neves muzikusainkra, zeneszerzőkre, előadókra.

Ma október 1-jén a Zene Ünnepeéről szólhatunk. Még a múlt században – immáron 36 éve – a világhírű hegedűművész **Yehudi Menuhin** javasolta, hogy legyen a Zenének, – az örömet adó, a szomorúságot-enyhítő, a közösséget formáló Zenének – egy Világraszóló ünnepe, legyen október 1-seje a **Zene Világnapja**. Hallunk is mindenfelől megemlékezésekről szóló híreket. Hangversenyek, kiállítások megnyitására, rendezvények tartására szívesen választják e napot. Programjaink is tele vannak neves eseményekkel.

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége a KÓTA hosszú évek során, nemes hagyományát alakította ki e napon tartott hangversenyeknek. Zenekari, hangszeres és népzenei együttesek mellett legnagyobb részben kórusok bemutatkozása alakítja műsorainkat, kiemelt helyet biztosítva iskolai kórusoknak.

Október elseje egy nevezetes magyar zeneszerző megemlékezésre is alkalmat ad. Most kicsit távolabbról kezdem ennek felidézését, hogy következetesen eljuthassunk a mai ünnephez.

Gyakran hangzik el, hogy „Kodály Országá” vagyunk. Miért is? Mert a zenei alpműveltség iskolai megalapozásában, a vokális zene minőségi formálásában, a kóruskultúra igényes kialakításában Kodály Zoltán tanításait követve nagy lépésekkel haladtunk a 20. század kezdetétől. A teljes nagyvilágba eljutott ennek a híre, elismerték eredményeinket, követésre méltónak találták. – De most tekinthetünk még távolabbra.

Ebben az évben emlékezünk **Liszt Ferenc** születésének 200 éves évfordulójára. Ennek tiszteletére, nyílt ma délután (itt a várban) a Zenetudományi Intézetben, **Liszt és a Társzművészetek** címmel, nagyszabású emlékkiállítás

A világszerte ismert zeneszerző, varázslatos zongoraművész, a szülőföldjéről soha nem felejtkező nagylelkű patrónus, felismerte a fejlődő magyar főváros igényét a **felsőfokú zeneoktatás** terén. Legfőbb mozgatója, szervezője, majd elnöke volt a Pesten megalakult első Zeneakadémiának, a „Hal téren”. Lakója és tanára volt a ma Régi Zeneakadémia néven ismert, akkori „Sugár úton”, ma Andrassy úti szép épületnek, a ma is aktívan működő zene fellegvárának. A régi emlékeket őrzi az ott berendezett gyönyörű Liszt Múzeum és a tudomány örök fejlődését bizonyítandó Kutatóközpont.

Ebben az épületben kezdte Kodály Zoltán is zenei tanulmányait. Közül 3 évtizedig működött ott a Zeneakadémia, majd amikor 1907-ben megnyitotta kapuit a Liszt Ferenc téri új, nagy Zeneakadémia, Kodály

Zoltán már mint a zeneszerzés tanára kezdte ott meg a működését. Kiváló növendékek sora jelzi ezt az időszakot. Külön nevezetes az a 13 fős osztály akiknek tehetséges tanítványai folytatták az általa megkezdett utat, és az elkövetkezendő évtizedekben oly sokat tettek a magyar zenei élet a magyar kóruskultúra, az Éneklő Ifjúság területén. Közülük:

Bárdos Lajosra emlékezünk ma. Őt 1927-től már meghívták a Zeneakadémia tanárának, ahol 40 évig tanított. 1925-ben megalapította a Cecilia kórust, majd átvette a Palestrina kórus vezetését és 1941-ben a két kórust egyesítette és azóta **Budapesti Kórus** néven szerepelnek. Az énekkar Magyarország első számú oratóriumkórusa lett. Az alapító Bárdos Lajost 1948-ban Forrai Miklós követte, aki 30 éven át állt az együttes élén. Az ő karnagysága idején nyerték el *Liszt Ferenc: Krisztus oratóriumának* lemezfelvételével a Grand Prix díjat. Az új **Magyar Örökség-díjas** Budapesti Kórus most ünnepelhette 70 éves fennállását, vezetője *Virágh András*, – akinek édesapja ugyancsak neves orgonista, egykoron Bárdos Lajos tanítványa volt.

Bárdos Lajos éppen 25 évvel ezelőtt hunyt el, a jelenlévők közül még sokan ismerhették a Tanár Urat. Születésének napja október 1-je volt. Azóta is minden esztendőben emlékezünk órá e napon, mint tettük ma is egykori lakóháznál a Margit körúton, majd a sírjánál, a családtagok, volt tanítványok, barátok és tisztelők, körében, ahol az ifjú generáció is mindig képviselteti magát, énekével nem feledtetve a szebbnél szebb kórusműveket.

Ma megegy születésnapj örömmünnepről is szólhatunk. A nagylétszámú Bárdos család egyik fia, *Tamás*, apja nyomdokaiba lépve a zenei pályát választotta. Cselló tanulmányait követve a Zeneakadémia zeneszerzés szakán végzett kitüntetéssel 1957-ben. Művei által hamar közismertté vált, és aki ismeri nem hinné, hogy most ünnepli 80. születésnapját. Ifjúkorának természetes közege volt, hogy az édesapja vezette Mátyás templom énekkarában és a Forrai Miklós vezette Budapesti kórusban énekelt. Beleszeretett ebbe a hangzásvilágba. Saját szavait idézem amikor azt mondta: „Eredendő szerelem köt a kórus világhoz”.

Mint zeneszerző, immáron **Daróci Bárdos Tamás** néven hosszú évtizedeken át betöltött munkahelye a Duna Művészegyüttes, majd a Magyar Állami Népi Együttes zenei vezetője, zenekarvezető karmestereként mindig újabb és újabb feldolgozásokat, kórusokat, táncjátékokat, komponált. Műveinek választéka igen gazdag, Kórusaink gyakran éneklük műveit. A héten a 27-i születésnapot körülvéve 25-én a Mátyás templomban az egyházi mű-

veiből, 30-án legnagyobb részben a népdalfeldolgozásokból adtak gazdag válogatást neves kórusaink. A mai napon két énekkar szólalt meg Daróci Bárdos Tamás művet.

E felsorolásból kitűnik, hogy a magyar zenei élet ez alkalommal is méltóképp emlékezik a Zene Világnapjára, hiszen nagy tanítómesterünk Kodály Zoltán gondolatait idézve valljuk:

„Az ének szebbé teszi az életet, az éneklők másokét is.”

Ezt kívánjuk mindnyájuknak, ezen a mai estén is.

Márkusné Natter-Nád Klára

Elhangzott A Zene Világnapja alkalmából a Budavári Önkormányzat Aulájában rendezett hangversenyen.

A BUDAPESTI KÓRUS

Magyar Örökség-díja

70 év. Jó kimondani a számot, felemelő érzés, hogy egy újabb kiváló együttes került a szép-korúak közé. Igen, szép-korú lett a Budapesti Kórus, a KOR minden örömeivel és bánatával együtt. A bánat pusztán annyi – persze az is nagy – hogy sok egykori dalostárs, jó barát, a közös sikerek részese már nem állhat a pódiumon. Az öröm viszont határtalan, mert VAN mire emlékezni, büszkének lenni, s érdemes előre nézni.

Volt egyszer egy Palestrina Kórus, amelyet Csáktornyai Gamauf László alapított 1916-ban, és volt egy Cecília Kórus, amelyet Bárdos Lajos hívott életre 1925-ben, a Városmajori templomban. Mindkét kórus tette a dolgát, a Palestrina bemutatta pl. Kodály:Psalmus Hungaricusát, Bartók Béla: Cantata Profanáját, a Cecília pedig szolgálta az Urat. Mindkét kórus célja közös volt: a zenei közízlést kívánta formálni zenekari-kíséretes vagy kíséret nélküli, „a cappella” kórusművek magas művészi szinten való megszólaltatásával és az előadások lehetőségének megteremtésével. S e cél mindmáig él, az idők során, az eltelt 70 év alatt sem változott, remélem nem is fog.

A történelem viharai nem kímélték sem a Palestrina, sem a Cecília Kórust, elhallgattak, de nem örökre, mert 1941-ben Bárdos Lajos a két kórust egyesítette s azóta Budapesti Kórus Egyesület néven szerepelnek – a közönség nagy örömeire

Az énekkar Magyarország első számú oratóriumkórusa lett, bemutatók részese, NAGY művek tolmácsolója. Liszt Ferenc és Kodály Zoltán valamennyi jelentős művét énekelték, s e produkciókat lemezeikről is ismerhetjük. 30 szerző több mint 50 művét vették lemezre, az idők során több mint 300 oratórikus művet szólaltattak meg, majd' másfélezer koncerten léptek dobogóra és több mint 100 kiváló hazai és külföldi karmester in-